

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Toon Meesters, werkzaam bij Vee & Arts Veterinaire Diensten uit Roosendaal, Hans Van Loo, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), en Annemiek Veenkamp van Dierenartspraktijk Flevoland wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziekte tot behandeling.

Longontsteking basis van penstympanie bij een kalf

naam aandoening
chronische penstympanie bij kalveren

verschijnselen
vaak opzetten van de pens, te zien in de linkerflank in de hongergroeve

oorzaak
voeding, soms ernstige longontsteking, slokdarmletsel of tumoren

behandeling
rantsoen en huisvesting optimaliseren, gas aflaten met sonde, soms operatief verhelpen, preventief vaccineren

Een van onze melkveehouders belde recent naar de praktijk, omdat er opnieuw een kalf van ongeveer vier maanden oud een ernstige hoest vertoonde. Ondertussen was dit reeds het vijfde kalf op tien dagen tijd dat aangetast was door een ernstige longontsteking. Afgelopen jaar waren er op zijn bedrijf zo goed als geen luchtweginfecties geweest en daarom had de veehouder beslist om dit jaar te stoppen met vaccineren. 'Je had me nochtans gewaarschuwd, hè. Was ik maar blijven vaccineren', klaagde de man nu. Ik behandelde het zieke kalf met een ontstekingsremmer en een geschikt antibioticum. Drie dagen later kreeg ik een bericht van de veehouder: 'Kom je nog even langs a.u.b. Het kalf was gisteren merkbaar beter, maar nu staat hij plots opgeblazen.'

Tijdens het klinisch onderzoek stelde ik vast dat de longen van het kalf nog niet helemaal genezen waren. Het kalf hoestte af en toe en de lichaamstemperatuur was aan de hoge kant. In de linkerflank stond het kalf bol. De pens was duidelijk opgezet en was dus tympanisch of opgeblazen. Via de muil bracht ik een slokdarmsonde in tot in de pens en al gauw kon het opgehoopte vrije gas via de sonde ontsnappen. De antibioticumbehandeling werd verder gezet. Twee

dagen later belde de veehouder opnieuw. Het kalf stond de dag ervoor terug dik, maar de veehouder had het gas zelf kunnen aflaten via een slokdarmsonde. De pens van het dier was nu voor de derde dag op rij tympanisch.

Nadat ik aan de veehouder had uitgelegd dat er vermoedelijk een letsel was ontstaan ter hoogte van de zenuw, die ervoor zorgde dat het kalf het gas in de pens kon opboeren, gaf ik aan dat de beste behandeling het aanleggen van een pensfistel was. Zo'n pensfistel is een (tijdelijk) gaatje in de buikwand, waaraan de pens wordt vastgemaakt. De pens wordt vervolgens opengemaakt en op die manier kan het gas toch weg zonder dat het via de slokdarm moet passeren.

Nadat ik de pensfistel operatief had aangelegd, zette ik de antibioticumbehandeling nog een vijftal dagen verder. Ik legde de veehouder uit dat zo'n pensfistel in de meeste gevallen na enkele maanden dichtgroeit. Hierdoor krijgt het dier voldoende tijd om te genezen, zonder dat het steeds weer dik komt te staan door het gas in de pens. 'Ik heb mijn lesje wel geleerd', zei de veehouder nog. 'Vaccinatie is een investering, maar het had me heel wat ellende bespaard, als ik er niet mee gestopt was.'